

IT i företag

2014

NV0116

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	3
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	4
1.1	Statistiska målstorheter	4
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper	5
1.1.5	Referenstider	6
1.2	Fullständighet	6
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	9
2.2.6	Modellantaganden	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	9

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	10
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	10
4.1	Jämförbarhet över tiden	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	11
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	11
5.1	Spridningsformer	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Näringslivets struktur

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 104 51 STOCKHOLM
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Karolina Eriksson
Telefon: 08-506 941 76
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 104 51 STOCKHOLM
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Karolina Eriksson
Telefon: 08-506 941 76
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger/föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99), förordningen (2001:100) samt SCB:s föreskrifter SCB FS 2014:12

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

Om undersökningen inte omfattar bearbetning av personuppgifter bortses från texten utom första meningen. För övrigt gäller texten som den står.

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallring regleras enligt beslut från Riksarkivet, RA-MS 1998:7. Bevarandebehov är under utredning.

A.9 EU-reglering

Framställning av statistiken finansieras till viss del av EU. Tillsammans med EU:s statistikmyndighet Eurostat utformar de deltagande länderna inför varje undersökningsomgång de frågor och definitioner som ingår. Från och med år 2006 är undersökningen EU-reglerad (enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EC) nr 808/2004 av den 21 april 2004).

A.10 Syfte och historik

Undersökningen avser att belysa användningen av informationsteknik i svenska företag. Den har genomförts varje år sedan år 2000. Modellen för undersökningen togs fram i ett nordiskt samarbete år 1999 mellan samtliga nordiska länder. År 2001 vidareutvecklade Eurostat den nordiska modellen käten för att göra en harmoniserad undersökning i Europa.

Syftet har varit detsamma sedan undersökningen startade men enkätfrågorna har i möjligaste mån anpassats efter den tekniska utveckling som skett.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är EU:s statistikmyndighet Eurostat, Näringsdepartementet, Post- och telestyrelsen (PTS), Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) samt SCB:s avdelning för nationalräkenskaper. Även media, branschorganisationer, enskilda företag och allmänheten är användare av statistiken.

Allmänt kan undersökningen fungera som statistiskt underlag för beslutsfattare, både i Sverige och inom EU, och möjliggöra för dem att följa och främja it-utvecklingen.

A.12 Uppläggning och genomförande

Data för undersökningen har samlats in med hjälp av webb- och postenkäter som skickats till ett urval företag med tio anställda eller fler. Företag med 250 anställda eller fler har totalundersökts. Enkäterna skickades ut i slutet av mars 2014 och datainsamlingen pågick fram till sista augusti.

Nödvändiga uppgifter för urvalsdragning, klassificering och allokering m.m. har hämtats ur SCB:s Företagsdatabas.

A.13 Internationell rapportering

Resultatet från undersökningen rapporteras årligen till Eurostat enligt EU:s förordning 808/2004.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i statistiken enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Enkäten undersöker företags tillgång till och användning av informationsteknik. Målstorheter är användningen av olika typer av IT-system och IT-relaterade tekniker som beskrivs som hur stor andel av företagen som har tillgång till eller använder den aktuella tekniken. Tillgång till internet och mobil uppkoppling beskrivs i andel av de anställda. E-handel mäts (företagens inköp respektive försäljningar via en webb-sida eller EDI-meddelande) som andel av företagets omsättning. Statistiken redovisas per bransch, region och storlek (mätt i antalet anställda).

1.1.1 Objekt och population

Populationen utgörs av företag med verksamhet, enligt SNI 2007, inom; tillverkning (C), försörjning av el, gas, värme och kyla (D), vattenförsörjning (E), byggverksamhet (F), handel; reparation av motorfordon och motorcyklar (G), transport och magasinering (H), hotell- och restaurangverksamhet (I), informations- och kommunikationsverksamhet (J), fastighetsverksamhet (L), företagstjänster (M), uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster (N) annan serviceverksamhet (S).

Företag med 250 anställda eller fler totalundersöks.

1.1.2 Variabler

Undersökningen innefattar variabler som belyser företagets tillgång till och användning av informationsteknik. Exempel på variabler:

- Rekrytering av it-specialister
- Tillgång till internet
- Typ av anslutning till internet
- Har webbplats
- Användning av sociala medier
- Köp av molntjänster
- Användning av affärssystem för att dela information elektroniskt inom företaget
- Användning av automatiserat informationsutbyte för att skicka eller ta emot data till banker eller myndigheter
- Elektronisk delning av lagertillgång till kunder eller leverantörer
- Användning av radiofrekvensidentifiering
- Elektronisk fakturering
- E-handel
- Programvaruutveckling
- It och miljö

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska måtten är andel företag med en bestämd egenskap, e-handel som andel av omsättningen eller i kronor samt andel sysselsatta som använder en viss teknik.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Storleksklasser

10-49 anställda

50-249 anställda

250 eller fler anställda

Branscher

Tillverkningsindustri (SNI 10-33)
Energi och återvinning (SNI 35-39)
Byggindustri (SNI 41-43)
Handel; serviceverkstäder för motorfordon (SNI 45-47)
Transport- och magasineringsföretag (SNI 49-53)
Hotell och restauranger (SNI 55-56)
Informations- och kommunikationsföretag (SNI 58-63)
Finansiell verksamhet (delmängd av SNI 64-66)
Fastighetsbolag och förvaltare (SNI 68)
Andra tjänsteföretag (SNI 69-74, 77-82 samt 95.1)

Regioner

SE11 Stockholm
SE12 Östra Mellansverige
SE21 Småland med öarna
SE22 Sydsverige
SE23 Västsverige
SE31 Norra Mellansverige
SE32 Mellersta Norrland
SE33 Övre Norrland

1.1.5 Referenstider

I enkäten anges referenstiden januari 2014 utom för frågor om it-utbildning och rekrytering av it-specialister, e-handel och arbete med programvaruutveckling där referensperioden är hela kalenderåret 2013.

För urvalet används mars-ramen samma år som undersökningen genomförs.

1.2. Fullständighet

Undersökningen mäter it-användning per näringsgren enligt klassificering Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI), för samtliga näringsgrenar i privat sektor utom;

A jordbruk, skogsbruk och fiske
K finansiell verksamhet
P utbildning
T hushållens verksamhet

Företagsenheter med fler än 10 anställda undersöks för alla variabler. Företag med 0-9 anställda besvarar en förkortad enkät.

De frågemoduler som ingår i undersökningen för att i möjligaste mån kartlägga företagens it-användning är

- It-specialister och it-kunskaper
- Internetanvändning
- Användning av sociala medier
- Användning av molntjänster
- Automatiserat informationsutbyte inom företaget
- Automatiserat informationsutbyte genom elektroniska meddelanden av EDI-typ

- Elektronisk delning av lagertillgång
- Användning av radiofrekvensidentifiering
- Elektronisk fakturering
- Elektronisk handel
- Programvaruutveckling
- It och miljö

Enkätens omfattning är en avvägning mellan en så fullständig undersökning av företagens it-användning som möjligt och hänsyn till uppgiftslämnarbördan.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Undersökningen är en urvalsundersökning och innehåller tre sorters fel: *urvalsfel* (som beror på att endast vissa företag har undersökts och att dessa inte riktigt är representativa för samtliga företag), *bortfallsfel* (som beror på att svar saknas helt eller delvis från en del av de utvalda företagen) och *mätfel* (som framför allt uppkommer på grund av att frågor och definitioner missuppfattas och att alltför grova uppskattningar lämnas). Om det finns systematik i mätfelen, t.ex. om många företag missuppfattar en fråga på samma sätt, uppkommer skevhet i materialet. Även i bortfallet kan det finnas systematik som leder till skevhet i materialet, t.ex. att företag som inte har en viss egenskap uteblir med svar då frågan inte upplevs som aktuell.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalsramen består av företagsenheter inom de branscher och storleksklasser som ingår i undersökningen och som var aktiva i början av mars 2014 enligt SCB:s Företagsdatabas (FDB). Ramen är indelad i strata efter bransch, region och storleksklass. I strata bestående av företag med 250 anställda eller fler är samtliga företag medtagna i urvalet. För strata bestående av företag med 10-249 anställda har ett stratifierat slumpmässigt urval gjorts. I strata med fem företag eller färre har alla företag undersökts. I strata med fler än fem företag har minst fem företag undersökts. Totalt omfattar urvalet 4 495 företag. Positiv urvals-samordning med förra årets undersökning har använts, för att få så jämförbara resultat som möjligt.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen innefattar företagsenheter som fanns registrerade i SCB:s Företagsdatabas (FDB) i mars 2014.

Den samordnade urvalsdragningen, SAMU, som årligen görs ur SCB:s företagsregister (FDB), används för att avgränsa rampopulationen och för att bestämma vilka företag som ska undersökas.

Problem med ramtäckning tar sig två olika uttryck. Dels att företag som inte skulle ha varit med i urvalsramen är det, t.ex. företag som gått i konkurs, vilket resulterar i *övertäckning*. Dels att företag som borde varit med i urvalsramen

inte är det, t.ex. nystartade företag, vilket resulterar i *undertäckning*.

SCB:s företagsregister (FDB) håller god aktualitet. Uppdateringar av ny- och avregistreringar sker varje vecka från Skatteverkets basregister. Trots detta kan övertäckning förekomma.

2.2.3 Mätning

För att mäta företagens användning av IT har ett frågeformulär använts som mätinstrument. Företagen har haft möjlighet att svara via ett webbformulär eller pappersenkät.

Mätningen är naturligtvis mycket beroende av frågeformulärets utformning, de ställda frågorna liksom definitioner av olika begrepp. Mätfel inträffar bland annat på grund av otydliga frågor, instruktioner och definitioner och att upp-
giftslämnaren missförstår dessa. Lämnade svar och återkontakter med företagen indikerar att mätfelen främst gäller de kvantitativa variablerna avseende e-handel. Även vissa kvalitativa variabler har tolkats felaktigt eller varit svåra att förstå. Vissa företag misstar exempelvis ADSL för ett traditionellt uppringt modem.

2.2.4 Svartsbortfall

Det finns två typer av bortfall: *objektsbortfall* och *partiellt bortfall*. Objektsbortfall utgörs av de företag som inte svarar på enkäten, medan partiellt bortfall innebär att ett företag svarar på enkäten, men hoppar över en eller flera frågor. Ett stort bortfall ökar osäkerheten i skattningarna. Svartsbortfall ökar även risken för skevhet i skattningarna. Svartsfrekvensen i denna undersökning är 82 procent. Företag som klassificeras som övertäckning har inte inkluderats i objektbortfallsberäkningarna.

Tabell 4 nedan visar oviktat objektsbortfallet uppdelat på redovisningsgrupper.

Tabell 4
Objektsbortfall efter redovisningsgrupp

Redovisningsgrupp	Objektsbortfall, %
Totalt	18
Storleksklasser	
10–49 anställda	20
50–249 anställda	14
250 anställda eller fler	15
Branscher (SNI)	
Tillverkningsindustri (10-33)	16
Energi och återvinning (35-39)	10
Byggindustri (41-43)	18
Handel; serviceverkstäder för motorfordon (45-47)	17
Transport- och magasineringföretag (49-53)	18
Hotell och restauranger (55-56)	29
Informations- och kommunikationsföretag (58-63)	20

Fastighetsbolag och förvaltare (68)	14
Andra tjänsteföretag (69-74, 77-82, 95.1)	17

En del företag har missat eller valt bort att besvara vissa frågor i enkäten. Detta utgör det partiella bortfallet. Ofta innebär ett överhoppat svar att företaget inte har tekniken i fråga men ett överhoppat svar kan också innebära att uppgiftslämnaren inte förstått frågans innebörd eller inte känner till svaret. Vissa frågor, som till exempel de som behandlar e-handel, kan upplevas som känsliga att besvara och kan därför vara överhoppade. Vissa frågor i enkäten är dessutom frivilliga att besvara. Detta gäller de frågor som inte omfattas av EU-regleringen och inte heller är uppgifter till nationalräkenskaperna. Dessa frågor har därför också ett högre partiellt bortfall. I årets undersökning är det partiella bortfallet lågt, som mest 2-3 procent.

2.2.5 *Bearbetning*

Uppgifterna har granskats utifrån hur svaren på de olika frågorna hänger ihop logiskt. Vid ologiskheter eller bortfall på viktiga frågor har företagen återkontaktats för att ges möjlighet att kommentera de i enkäten angivna svaren. Särskild vikt har lagts vid att återkontakta större företag avseende e-handeln då deras svar har stor betydelse för undersökningens tillförlitlighet. Eftersom man i enkäten frågar efter e-handels storlek som andel av omsättningen har registeruppgifter från momsregistret använts för att beräkna e-handeln i kronor. En del företag som har besvarat enkäten har hoppat över vissa frågor. I de fall där det har funnits en möjlighet att logiskt dra slutsatser om svaret på sådana frågor har upprättningar utförts. Detta gäller särskilt för variabler med stort partiellt bortfall.

I samband med hantering och bearbetning av blanketter, datafiler och tabeller kan fel uppkomma. I arbetet med enkäten arbetar vi ständigt med att förbättra rutinerna för att minimera sådana fel. Inför årets enkät har till exempel databasstrukturen genomgått ett förbättringsarbete.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga modellantaganden utöver de som beskrivits i 2.2.1-2.2.5 görs i undersökningen.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Eftersom undersökningen bygger på ett urval finns alltid en viss osäkerhet i skattningarna. Av denna anledning beräknas 95-procentiga konfidensintervall, som med 95 procent konfidens anger ett intervall inom vilket det sanna värdet återfinns.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Undersökningen har genomförts årligen i fjorton år och avsikten är att den även i fortsättningen skall genomföras årligen.

3.2 **Framställningstid**

Insamling av data genomfördes under perioden april-augusti 2014. Referenstid för de flesta frågorna är januari 2014 och för några frågor kalenderåret 2013.

Kompletteringar av lämnade svar genomfördes löpande under datainsamlingen. Resultat publiceras i december samma år.

3.3 Punktlighet

Ingen anmärkning.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Många variabler är direkt jämförbara med tidigare års undersökningar. Dock ändras enkäten delvis varje år och nya frågor tillkommer medan andra tas bort. Det förekommer även att frågeformuleringen ändras något och att resultaten därför inte är helt jämförbara. Nedan framgår vilka variabler som är jämförbara med 2012 års undersökning.

Jämförbara frågor med 2013:

Frågans nr 2014	Frågeinnehåll
5	Har tillgång till internet
7	Anslutning via DSL
9a	Anslutning via mobila bredbandsanslutningar (3G eller 4G)
9b	Anslutning via mobila anslutningar (GSM)
8	Företagets snabbaste internetanslutning
6	Andel av anställda som använder internetanslutna datorer
11	Har en hemsida/webbplats
12a	Kan lägga beställningar, göra bokningar eller reservationer via webbplats
29	Tog emot beställningar via en webbsida
30	Andel av företagets omsättning som kom från internetbeställningar
33	Tog företaget emot EDI-beställningar
34	Andel av företagets omsättning kom från EDI
35	Beställde varor/tjänster elektroniskt via webbsidor eller EDI
37	Hade egen personal som arbetade med programvaruutveckling
38	Antal årsverken programvaruutveckling
39a	Andel årsverken programvaruutveckling för egen användning
39b	Andel årsverken programvaruutveckling för extern försäljning
39c	Andel årsverken programvaruutveckling för övrigt
40a	Har en miljöpolicy som innebär att företaget ska minska sin miljö-påverkan genom att välja telefon-/web-/videomöten
40b	Har en miljöpolicy som innebär att företaget ska minska sin miljö-påverkan genom att minska energiförbrukningen vid användning av IT
40c	Har en miljöpolicy som innebär att företaget ska minska sin miljö-påverkan genom att ställa krav på att leverantörer är miljöcertifierade

40d	Har en miljöpolicy som innebär att företaget ska minska sin miljö- påverkan genom att ta hänsyn till energiförbrukningen vid val av system och hårdvara
41	Har anställda som regelbundet arbetar utanför själva företaget
42a, b, c, d	Använder IT-lösning som verktyg för att minska företagets energi- förbrukning

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Motsvarande undersökning har genomförts av övriga länder inom ramen för det europeiska samarbetet. Statistiken är jämförbar men det förekommer skillnader avseende svarsfrekvenser, täckning, metodik mm.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

-

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik om IT-användning bland företag 2014 redovisas i publikationen Företagens användning av IT 2014, i SCB:s databaser samt av EU:s statistikmyndighet Eurostat. Publikationen Företagens användning av IT 2014 finns tillgänglig på www.scb.se.

5.2 Presentation

Publikationen består av text, tablåer, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Viss ytterligare dokumentation finns i rapporten Företagens användning av IT 2012.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan göras av materialet såsom andra aggregeringar efter branscher och storleksklasser, förutsatt att resultatet inte medför att något enskilt företag går att identifiera. Aidentifierat material kan göras tillgängligt för forsknings- och statistikändamål efter särskild prövning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor kring undersökningen, kontakta Karolina Eriksson, tfn 08-506 941 76 vid enheten för Investeringar, FoU och IT vid SCB. Det går även att vända sig till den centrala informationsservicen på SCB med telefonnummer 08-506 948 01 eller skriva till infoservice@scb.se.